

Д.Ю. КРАМСЬКИЙ, канд.екон.наук, доц., НТУ «ХП»
А.В. РАЧИНЬСКА, магістрант НТУ «ХП»

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Встановлення взаємозв'язку між методичними підходами до оцінки, відбору і реалізації стратегій та інновацій. Виробничо-господарська діяльність підприємства на основі інноваційного розвитку обумовлює зміну складу і змісту завдань стратегічного планування. В цьому випадку, взаємозв'язок функцій стратегічного й інноваційного менеджментів дозволяє розробити ефективні напрями стратегічного управління інноваційним розвитком за рахунок формування інноваційної стратегії.

Ключові слова: стратегічне планування, розвиток підприємства, інноваційний розвиток, стратегічні цілі, інноваційний менеджмент

Вступ. Активізація інноваційної діяльності на всіх рівнях є актуальною для економіки України і тільки інноваційний шлях розвитку забезпечить конкурентоспроможність продукції та підприємств завдяки постійному оновленню техніки й технологій, розширенню ринків збуту, ефективному використанню науково-технологічного потенціалу та стимулюванню його зростання.

Аналіз останніх досягнень і літератури. Питаннями, пов'язаними з плануванням інноваційного розвитку підприємства процесів активно розглядаються у своїх працях вітчизняними та зарубіжними вченими, серед яких: Перерва П. Г, Соколенко В. А, Фатхутдінов Р.А, М.Туган-Барановський, Вергал К. Ю, Кропельницька С. О., Мозіль О. І., Ткачук І. Г, Б.Карлоф, Гриньов А. В. Обґрунтування концепції інноваційного розвитку у працях Х. Барнета, П. Друкера, К. Найта, А. Хармана, Б. Санто та ін. підняло роль інновацій, які в процесі взаємодії економічного середовища та конкуруючих суб'єктів господарювання постали головним фактором економічного розвитку, потіснивши інвестиції, та спричинили домінування інноваційної моделі розвитку в сучасній економіці. Однак поза увагою дослідників залишаються питання методичного забезпечення процесів стратегічного планування інноваційного розвитку вітчизняних підприємств.

Мета дослідження. Виклад результатів дослідження методичних підходів щодо стратегічного планування інноваційного розвитку підприємств

Матеріали досліджень. Інноваційний розвиток доцільно визначати як на підставі інтеграції методів оцінки стратегій розвитку і відбору інновацій,

здатність підприємства динамічно розвиватися на власній основі за рахунок систематичного формування комплексу дій, направлених на розробку, впровадження, подальшу модифікацію нововведень. Інноваційний потенціал виражає сукупність наявних ресурсів підприємства, відокремлених через їх здатність бути задіяними в інноваційному процесі [1].

Перед стратегічним інноваційним менеджментом ставиться завдання ефективного розподілу наявних ресурсів інноваційного потенціалу, визначення потреби в ресурсах для забезпечення нововведення впродовж всього життєвого циклу, вироблення комплексу дій для укріплення життєздатності та потужності підприємства – формування внутрішньої стратегії інноваційного розвитку, та адаптивної реалізації освоєних нововведень відповідно до етапів інноваційного процесу та змін середовища зовнішнього – зовнішня стратегія інноваційного розвитку (у табл.).

Таблиця - Інтеграція функцій стратегічного й інноваційного менеджменту для забезпечення інноваційного розвитку підприємства [2]

Етапи стратегії	Складові інноваційного розвитку	
	Інноваційний потенціал	Інноваційний процес
Аналіз	Дослідження стратегічних та інноваційних можливостей підприємства, виявлення напрямів і варіантів інноваційного розвитку	Аналіз життєвого циклу інновацій, продукту, ринку, пошук способів їх практичного використання
Планування	Розробка інноваційної стратегії підприємства та механізму її реалізації, виділення пріоритетних напрямів інноваційного розвитку з множини розглянутих стратегій	Дослідницько-конструкторські розробки, створення зразків, перевірка результатів теоретичних досліджень, випробовування зразків
Реалізація	Ефективний розподіл і використання ресурсів згідно з запланованою стратегією	Виведення нового продукту (послуги) на ринок, реалізація інноваційних технологій на підприємстві, проведення виробничих досліджень
Контроль	Формування інтегрованого стратегічного й інноваційного контролю для забезпечення неперервного інноваційного розвитку підприємства	

Важливість стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства формує потребу визначення місця інноваційної стратегії в структурі загальної стратегії підприємства. Інноваційний розвиток, у свою чергу, ґрунтується на системі взаємопов'язаних етапів, спрямованих на ефективну оцінку і відбір інновацій для впровадження на підприємстві. Ці етапи обґрунтовуються економічними методами ефективності інновацій з тим, щоб підприємства на корпоративному рівні при визначенні перспективних цілей могли аналізувати і враховувати завдання інноваційного розвитку.

Зближення і взаємопроникнення стратегічних та інноваційних процесів забезпечується інтеграцією методів оцінки стратегій розвитку і відбору інновацій на підставі таких основних етапів:

- 1) аналіз зовнішнього середовища і розробка інноваційної поведінки;
- 2) аналіз внутрішнього середовища і оцінка інноваційної активності;
- 3) розгляд альтернативних варіантів досягнення стратегічних цілей;
- 4) відбір інноваційних проєктів;
- 5) техніко-економічне та організаційно-технічне обґрунтування інноваційних стратегій;
- 6) аналіз інноваційного потенціалу;
- 7) оцінка ефективності розробки і реалізація продуктивних і технологічних інновацій з урахуванням внутрішніх інфраструктурних можливостей;
- 8) аналізу інноваційного процесу для виявлення відповідностей між досягнутими і запланованими результатами реалізації інновацій.

Таким чином, реалізація однієї з істотних характеристик механізму інтеграції стратегічного та інноваційного розвитку, що полягає у зближенні і взаємопроникненні цих двох процесів, може бути виконана на основі моделі встановлення взаємозв'язку між методичними підходами до оцінки, відбору і реалізації стратегій та інновацій. Це сприяє реалізації ефективних джерел інноваційного розвитку підприємства, а саме: визначення стратегічних цілей і завдань на основі інновацій, побудова ефективної інноваційної політики, розробка і реалізація інновацій як напрямів стратегічного розвитку, інвестиційна підтримка інноваційних процесів на корпоративному рівні.

Розглядаючи розвиток підприємства як безперервний процес надбання і розширення його ресурсних можливостей, слід підкреслити той факт, що оскільки хід розвитку кожного підприємства строго індивідуальний, а отже, кожне підприємство володіє індивідуальним набором ресурсів, не можна не враховувати вплив, який здійснює існуючий ресурсний набір на вибір стратегії підприємства. Стверджуючи, що важливим чинником вибору

підприємством того чи іншого виду інноваційної стратегії повинно виступати ресурсне забезпечення в органічному поєднанні з цілями стратегії, дослідимо взаємодію саме цих двох факторів та їх вплив на формування підприємством стратегії інноваційного розвитку (рис.), зазначаючи, що інноваційні цілі організації випливають з загальних стратегічних цілей, а ресурсний набір підприємства формує необхідний інноваційний потенціал.

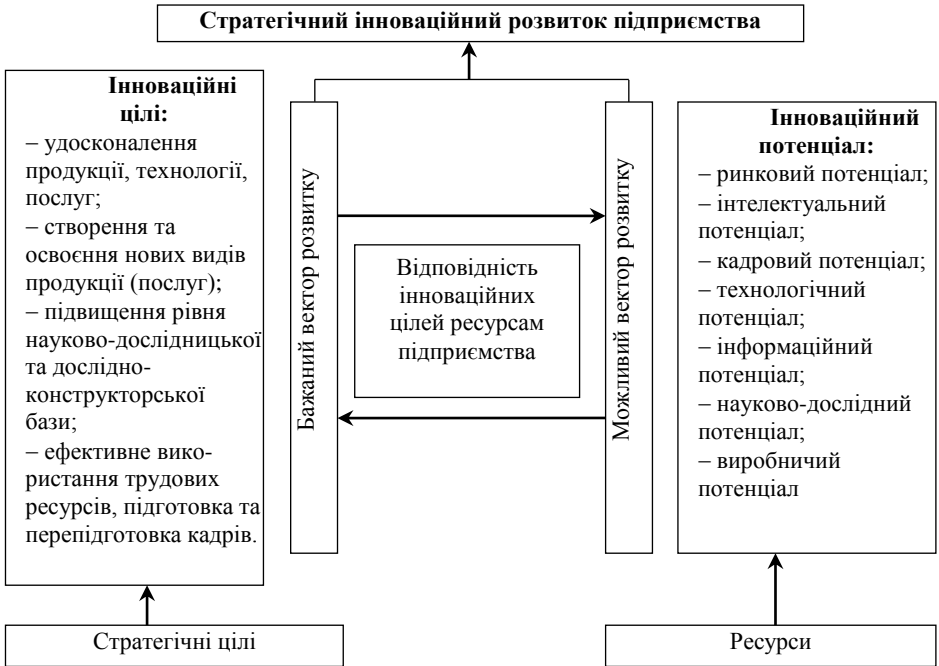

Рисунок - Формування стратегічного інноваційного розвитку підприємства у взаємодії цілей підприємства та ресурсної складової

Отже, можна стверджувати, що управління інноваційним розвитком підприємства не обмежується лише визначенням цілей інноваційної стратегії, а потребує оцінки можливостей фірми щодо їх реалізації. З цього випливає, що інноваційна ціль формує вектор розвитку, який повинен забезпечувати досягнення поставлених цілей, але кращі результати підприємство може отримати лише за умов відповідності його цілей наявному інноваційному потенціалу, через який відбувається розвиток організації.

Висновки. Вибір і реалізація інноваційної стратегії залежить від стану інноваційного потенціалу, формування якого може здійснюватися за рахунок

компонентів і елементів внутрішнього середовища організації. Набір ресурсів, якими володіє організація, формує її інноваційний потенціал та характеризує готовність до систематичного інноваційного розвитку, а отже, впливає на структуру та напрями інноваційної стратегії.

Список літератури: 1. *Вергал К.Ю.* Інноваційний розвиток підприємства через інтеграцію стратегічного та інноваційного менеджменту / К.Ю. Вергал // Економічний вісник Донбасу. – 2009. – № 1 (15). – 164 с.
2. *Павленко І.А.* Інноваційне підприємництво у трансформаційній економіці України : монографія / І.А. Павленко. – К. : КНЕУ, 2007. – 248 с.
3. *Кузьмін О.Є., Князь С.В.,* ін. Інвестиційна та інноваційна діяльність: Монографія. - Львів: ЛБІ НБУ, 2003.-233 с

Надійшла до редколегії 10.12.2013

УДК 658.589

Стратегічне планування інноваційного розвитку підприємства/ Д.Ю. Крамський, А.В. Рачинська// Вісник НТУ „ХПІ”. Серія: Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Х.: НТУ „ХПІ”. - 2013. - № 67'(1040) - С. 69-73.
Бібліогр.: 3 назв.

Виробничо-господарська діяльність підприємства на основі інноваційного розвитку обумовлює зміну складу і змісту завдань стратегічного планування. В цьому випадку, взаємозв'язок функцій стратегічного й інноваційного менеджментів дозволяє розробити ефективні напрями стратегічного управління інноваційним розвитком за рахунок формування інноваційної стратегії.

Ключові слова: стратегічне планування, розвиток підприємства, інноваційний розвиток, стратегічні цілі, інноваційний менеджмент

Establishing the relationship between methodological approaches to evaluation, selection and implementation of strategies and innovations. Industrial and economic activities on the basis of innovation makes changes to the composition and content of the tasks of strategic planning. In this case, correlation functions and strategic innovation management can help you develop effective strategic directions of innovative development by forming innovation strategy.

Keywords: strategic planning, enterprise development, innovative development, strategic objectives, innovation management